

Anti-pestprotocol

De Poort, praktijkonderwijs

Dit protocol is gemaakt om op een effectieve en gezamenlijk manier met pesten om te gaan. De Poort praktijkonderwijs wil de leerlingen een prettige en positieve leeromgeving bieden. Daarnaast profileert de Poort zich als een veilige school. Daar hoort bij: het efficiënt aanpakken van het pesten van en door leerlingen.

Pesten wordt bij ons op school gezien als ongewenst gedrag. We doen er dan ook alles aan om dit goed aan te pakken. In dit protocol staat hoe wij als school het pestgedrag van leerlingen benaderen. Het is van belang dat alle betrokkenen (leerlingen, personeel, externe begeleiding en ouders) dit protocol naleven.

Wat verstaan we onder pesten?

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Van pesten is sprake als iemand herhaaldelijk wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meer personen. De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon gericht en er is sprake van machtsongelijkheid.

Bij plagen is het gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is geen duidelijke machtsongelijkheid aanwezig. Leerlingen sluiten elkaar niet buiten en het is vaak de bedoeling om elkaar aan het lachen te maken. (bron: Stichting School & Veiligheid).

Plagen wordt gezien als spelenderwijs met elkaar omgaan. Beide partijen ervaren het als leuk. Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het heeft een pedagogische waarde.

Pesten is wel bedreigend. We spreken van pestgedrag als een leerling zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. Onder pesten verstaan wij ook pesten via sociale media.

We zien bij pesten de volgende rollen terug:

- Daders
- Meelopers
- Publiek
- Slachtoffers
- Verdedigers

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

Bij ruzie hebben leerlingen een conflict met elkaar. Dit gaat over en weer en gaat gepaard met (boze) emoties. Leerlingen binnen het praktijkonderwijs hebben vaak ondersteuning nodig van een docent om de ruzie op te lossen, omdat zij zelf de vaardigheden hiertoe nog onvoldoende ontwikkeld hebben. Vaak is een ruzie met een gesprek opgelost. Wanneer er sprake is van een ruzie wordt er niet gesproken van pesten.

Preventieve maatregelen

De aanpak van pesten begint bij preventie. Preventieve maatregelen worden intensief en breed gedragen in de school. Blijvende aandacht voor positieve groepsvorming en de sociaal-emotionele vaardigheden blijkt het meest effectief om pesten te voorkomen en een veilig sociaal klimaat te creëren.

Hierbij hanteren wij als school de volgende uitgangspunten:

- Het voorbeeld van docenten/overige personeelsleden (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken;
- een positieve sfeer in de groep door een positieve benadering van de leerlingen;
- agressief gedrag van docenten ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Docenten en overige personeelsleden nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Bij problemen van pesten nemen de directie en/of docenten hun verantwoordelijkheid en indien nodig voeren ze overleg met de ouders. De ouders kunnen informatie en suggesties geven en ondersteunen bij voorkeur de aanpak van de school.
- de algemene afspraken worden aan het begin van het jaar besproken en herhaald (indien nodig) ten gunste van het pedagogische klimaat;
- docenten besteden aandacht aan de omgang met elkaar in de lessen;
- docenten nemen kennis van relevante informatie over nieuwe leerlingen, zodat zij alert zijn op het ontstaan van pestgedrag.

Pesten moet als probleem worden ervaren door alle betrokken partijen:

- leerlingen (gepeste leerling, pesters en zwijgende groep);
- het hele team van de Poort
- ouders/verzorgers.

Preventieve programma's

Binnen de klassen wordt tijdens de lessen veel aandacht besteed aan sociale vaardigheden. Dit staat apart op het rooster bij de klassen. Tijdens deze lessen komen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies, enzovoort, aan de orde.

Voor leerlingen met zwakke sociale vaardigheden worden er weerbaarheidstrainingen of specifieke sova-trainingen voorgesteld. Dit wordt in gang gezet via de interne zorg en/of het JES (Jeugdzorg en School) waarin SMW+ vanuit Jeugdformaat zitting heeft.

Behalve sova-trainingen en weerbaarheidstrainingen kunnen we ook inzetten op naar agressieregulatietrainingen. Ook hier via de route interne zorg/JES.

Via onder meer Centrum 16/22 worden er lessen gegeven over positieve groepsvorming, internetveiligheid en cyberpesten.

Momenteel besteden we binnen onze ICT-lessen maandelijks aandacht aan social media. In het schooljaar 2024-2025 gaat ons bestuur -SCOH- in zee met een externe partner die de lessen social media gaat vormgeven. Er is vanuit SCOH een protocol voor gebruik van social media.

Jaarlijks neemt de school deel aan de landelijke 'Week tegen Pesten'. Binnen de hele school besteden we met posters en in onze lessen extra aandacht aan het thema 'pesten'.

Signaleren

Om pesten goed aan te kunnen pakken en/of te voorkomen, is het van belang dat er goed gesignaleerd wordt. Dit signaleren kan men doen door observeren. Er is voor elke docent een 'Signaalkaart Pesten' beschikbaar gesteld als handvat hierbij.

Signalen of aandachtspunten op school zijn

- Alert zijn op leerlingen die in het verleden zijn gepest (vanuit rapportage van OKR).
- Leerlingen die herhaaldelijk geschopt, geslagen, uitgescholden en uitgelachen worden.
- Het op een bepaalde manier uitspreken van de naam, intimideren via kleine gebaren.
- Leerlingen die vaak of altijd alleen zijn in de pauze.
- Leerlingen die altijd bij een leerkracht in de buurt blijven.
- Leerlingen die onzeker zijn.
- Leerlingen die plotseling slechter gaan presteren.

Signalen thuis van gepest worden zijn

- Thuis komen met kapotte spullen of spullen die kwijt zijn.
- Kinderen die vertellen dat ze gepest worden.
- Onverklaarbare blauwe plekken.
- Niet graag naar school gaan, schoolziek zijn.
- Slecht eten en slapen.
- Onrustig sms/whatsapp en internetgebruik (chat/sociale media).

De daders en meelopers signaleren

- Leerlingen die in het verleden pestten (vanuit OKR).
- (Verbaal) agressieve leerlingen.
- Leerlingen die 'geintjes' uithalen.
- Leerlingen die geld lenen, of een ander iets voor hen laten kopen in de kantine of naburige winkel.
- Afpakgedrag.
- Onrustig sms/whats app en internet gebruik (chat/sociale media)

Signaleren

- De instroomgegevens van nieuwe leerlingen worden gescreend op pestgedrag.
- We voeren regelmatig individuele gesprekken met leerlingen waarin het onderwerp pesten aan bod komt. Denk aan: coachingsgesprekken met de mentor, gesprekken met de jeugdverpleegkundige (klas 1 en 3) of casemanager uit ons zorgteam.

Melden van pestgedrag

- De leerling die op school bij een medewerker meldt dat hij/zij of andere kinderen wordt/worden gepest, worden door de school serieus genomen;
- De leerling moet weten bij wie hij/zij terecht kan om het pesten te melden. Hij/zij mag zelf bepalen bij wie hij/zij in school de melding doet: een leerkracht, de mentor, directie of de anti-pestcoördinator (mevr. van Duijvenbode);
- De leerkracht of de leerling kan het onderwerp aandragen tijdens het coachingsgesprek;
- De docent is alert op pestgedrag binnen en buiten de klas en meldt pestgedrag en meeloopgedrag bij de mentor. Deze maakt een notitie in Presentis en neemt de benodigde maatregelen. Als de maatregelen geen effect hebben, dan meldt de mentor dit bij de anti-pestcoördinator);
- Ouders moet op het hart worden gedrukt dat zij melding maken als hun kind met verhalen thuis komt over het zelf gepest worden of door pestgedrag binnen de groep;
- Leerlingen worden door de docenten gestimuleerd melding te doen wanneer deze gepest worden of iemand kennen die gepest wordt door hen duidelijk te maken dat dit niet valt onder 'klikken.'

Implementeren en handhaven

- De docent neemt duidelijk stelling tegen pesten;
- De docent stimuleert de leerlingen om duidelijk stelling te nemen tegen pesten en de gepeste leerling te steunen. Zo wordt getracht de zwijgende middengroep te activeren;
- De school doet mee aan de landelijke 'Week tegen Pesten' om het thema actief aan de orde te stellen;

- Mentoren bieden lessen aan over het thema pesten/agressie;
- Er zijn in de klassen meerdere spellen beschikbaar die de sociale omgang tussen leerlingen stimuleren en kennis van elkaar en wederzijds begrip stimuleren;
- Hulp bieden aan het slachtoffer en de pester. Deze begeleiden en eventueel doorverwijzen;
- Het voeren van een gesprek met de pester en de ouders van de leerling die pest;
- Van ouders wordt gevraagd en verwacht dat ze de aanpak van de school ondersteunen.

Stappenplan

Leerling

- Eerst zelf proberen het probleem op te lossen. Zeg tegen de leerling die pest dat je het niet prettig vindt wat hij doet. (deze vaardigheden krijgen aandacht in de sova-lessen)
- Heeft dit geen effect, ga je naar de docent.

Docent

- De docent gaat in gesprek met de gepeste leerling en met de pester (los van elkaar). Er wordt ingezet op verheldering van de situatie (wie/wat/waar/wanneer/waarom, is er sprake van pesten of plagen) en stoppen van het ongewenste gedrag;
- Als dit niet het gewenste resultaat heeft, worden ouders van de pester(s) en de gepeste betrokken en vinden er met alle partijen individueel gesprekken plaats met als doel het pesten te laten stoppen;
- Er wordt door de mentor, al dan niet met ondersteuning van de casemanager als deze betrokken is, met de pester duidelijke afspraken gemaakt door een anti-pestcontract te bespreken en te laten ondertekenen. In het anti-pestcontract wordt vermeld welk gedrag er van de pester verwacht wordt en welke maatregelen genomen worden als de pester zich niet aan de afspraken houdt;
- Als ook dit niet het gewenste resultaat heeft, wordt melding gedaan bij de anti-pestcoördinator om de situatie te beoordelen;
- In samenspraak met de directie onderneemt de anti-pestcoördinator. Hierbij kan gedacht worden aan extra ondersteuning vanuit de interne zorg of externe hulpverlening. Er wordt gebruik gemaakt van een sanctieladder, waarbij in redelijke mate rekening wordt gehouden met de problematiek van de leerling.
- Wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kan worden verwezen naar Slachtofferhulp;
- De docent houdt ouders op de hoogte over de voortgang, tenzij hierover andere afspraken worden gemaakt.

Anti-pestcoördinator

- Beoordeelt het doorlopen traject en de acties die hierin zijn ingezet en bepaalt op basis hiervan in samenspraak met de mentor en de casemanager (indien betrokken) de vervolgacties. De directie en de zorgcoördinator worden hierbij geïnformeerd door de anti-pestcoördinator;
- Sluit zo nodig/wenselijk aan bij gesprekken met leerlingen en/of ouders;
- Indien pestgedrag blijft bestaan en genomen acties geen effect hebben gehad, overlegt de anti-pestcoördinator met de directie en zorgcoördinator over de vervolgstappen.

Informereren van ouders en leerlingen

- De schoolregels worden aan het begin van het schooljaar klassikaal besproken en komen aan de orde bij incidenten;
- Het anti-pestprotocol en de schoolregels zijn beschikbaar voor ouders en zijn te vinden via de website van school;

Zorg voor de pester en de gepeste

Bij pestgedrag is het van belang zowel zorg te bieden aan de leerling die gepest wordt of zich gepest voelt en de leerling die het pestgedrag vertoont. Ook bij de pester is sprake van een ondersteuningsbehoefte en gaat er veelal onzekerheid of een belemmering in de sociaal-emotionele ontwikkeling schuil achter het gedrag. Het pestgedrag kan ook in stand gehouden worden door andere invloeden, waaronder groepsdruk of statusgevoeligheid. Ook de angst om zelf gepest te worden kan een drijfveer zijn om te pesten. Een integrale aanpak op maat is daarom van groot belang.